

Plan mot kränkande behandling och diskriminering

Avdelning grundskola

Rektorsområde: Skelleftehamn/Ursviken

Enhet: Ursviksskolan

Ansvarig för planen: Torbjörn Jonsson

Läsår: 2026-2027

**Skellefteå
kommun**

Innehåll

Inledning.....	2
Syfte	2
Lagstöd och styrdokument	2
Vision och värdegrund för Skellefteå kommuns grundskolor	2
Centrala begrepp	3
Kränkande behandling	3
Diskriminering	3
Trakasserier	3
Sexuella trakasserier.....	3
Delaktighet och information	4
Ansvar	4
Resultat av fjolårets plan, läsår	5
Främjande arbete	6
Förebyggande arbetet och aktiva åtgärder	6
Kartläggning.....	6
Analys.....	6
Resultat - analys av kartläggning	7
Åtgärder	7
Följa upp och utvärdera	7
Översikt över planerade åtgärder	8
Resultat av årets plan, läsår	12

Inledning

Alla barn och elever har rätt att känna sig trygga, respekterade och inkluderade i skolan. I den här planen beskriver vi hur vi arbetar för att förebygga och hantera kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering samt skapa en trygg skolmiljö.

Planen är ett levande dokument och en del av skolans systematiska kvalitetsarbete. Den ska vara känd av personal, elever och vårdnadshavare och revideras årligen utifrån verksamhetens behov och kartläggningar.

Syfte

Syftet med planen är att förebygga och motverka kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering.

Målet är att alla elever ska känna sig trygga, respekterade och värdefulla i skolan. Eleverna ska också vara delaktiga i arbetet för en trygg och trivsamt skolmiljö.

Lagstöd och styrdokument

Vårt arbete utgår från skollagen (6 kap.), diskrimineringslagen, barnkonventionen och läroplanen (Lgr22). Skollagen anger att skolan ska aktivt uppmärksamma och motverka kränkande behandling samt trakasserier och sexuella trakasserier. Diskrimineringslagen ställer krav på ett aktivt arbete för lika rättigheter och möjligheter samt för att förebygga diskriminering. Barnkonventionen betonar barnets bästa och barnets rätt att komma till tals, medan läroplanen lyfter skolans ansvar för trygghet, respekt och allas lika värde.

Vision och värdegrund för Skellefteå kommuns grundskolor

På vår skola ska alla barn och elever känna sig trygga, sedda och respekterade. Olikheter ses som en tillgång och vi arbetar aktivt för en skolmiljö där alla ges möjligheter att utvecklas utifrån sina förutsättningar.

Vi accepterar ingen form av diskriminering eller kränkande behandling. Alla vuxna har ett gemensamt ansvar att agera när något händer och att varje dag bidra till ett öppet, tryggt och respektfullt klimat.

Centrala begrepp

Kränkande behandling

Kränkande behandling är ett uppträdande som kränker en elevs värdighet och har **inte** samband med en diskrimineringsgrund. Elevens upplevelse ska alltid tas på allvar. Vid bedömningen vägs både elevens upplevelse och omständigheterna i den aktuella situationen in.

Diskriminering

Diskriminering innebär att en elev missgynnas eller behandlas sämre än andra och att detta har samband med någon av diskrimineringsgrunderna:

- kön
- könsidentitet eller könsuttryck
- etnisk tillhörighet
- religion eller annan trosuppfattning
- funktionsnedsättning
- sexuell läggning
- ålder

Lagen omfattar *olika former av diskriminering*, såsom direkt- eller indirekt diskriminering, bristande tillgänglighet, trakasserier, sexuella trakasserier samt instruktioner att diskriminera.

Trakasserier

Trakasserier är ett uppträdande som kränker någons värdighet och har koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Sexuella trakasserier

Sexuella trakasserier är ett uppträdande av sexuell natur som kränker någons värdighet och behöver inte ha koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.

Delaktighet och information

Personal är delaktig i utformandet av planen mot kränkande behandling och diskriminering utifrån föregående läsårs utvärdering och det främjande och förebyggande arbetet. Vid varje läsårsstart delges personalen innehållet i skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser.

Elever ges under läsåret möjlighet till delaktighet genom samtal, klassråd, elevråd, enkäter, trygghetsvandring och värdegrundsarbete i undervisningen. Alla elever ska känna till planen mot kränkande behandling och diskriminering och ges möjlighet att lämna synpunkter på innehållet. Vid varje läsårsstart går pedagogerna igenom skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser.

Vårdnadshavare informeras om planen och ges möjlighet till delaktighet genom exempelvis föräldramöten, utvecklingssamtal, skolråd och skolans webbplats. Vid läsårets början får vårdnadshavare information om skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser.

Ansvar

Huvudman har det övergripande ansvaret för att skollagen och diskrimineringslagen följs. Genomförandansvaret kan delegeras till rektor, biträdande rektor och övriga medarbetare.

Rector och/ eller Biträdande rektor ansvarar för att en plan mot kränkande behandling upprättas varje år med en översikt över de åtgärder som verksamheten behöver arbeta med för att förebygga och hindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller annan form av diskriminering.

Rector och/ eller Biträdande rektor ansvarar också för att skolans förväntansdokument med skolregler och tillhörande konsekvenser finns och hålls aktuellt.

Personalen ansvarar för att bidra till en trygg skolmiljö, följa skolans rutiner och arbeta utifrån förväntansdokumentet.

Trygghetsteam om sådant finns, stödjer personalen i det främjande och förebyggande trygghetsarbetet samt vid utredning av upprepade eller allvarliga händelser.

Eleverna ansvarar för att följa skolans regler och förväntansdokument samt att berätta för en vuxen om de själva eller någon annan utsätts för kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier eller diskriminering.

Vårdnadshavare ansvarar för att ta kontakt med skolan vid oro och samarbeta med skolan för att bidra till en trygg skolmiljö. Vårdnadshavare följer sin del i förväntansdokumentet.

Resultat av fjolårets plan

Utvärderingen av föregående läsår ska tillsammans årets kartläggning ligga till grund för arbetet med att ta fram nya mål och åtgärder för aktuellt läsår.

LBP Utvärdering Lå 25–26

Under läsåret 25–26 har vi haft 34 anmälningar i Draft It, det är 7 färre anmälningar färre än föregående läsår. Verbala kränkningar är de vanligaste de utgör 44% av alla anmälningar, fysiska kränkningar är 27%. Föregående läsår var fysiska kränkningar vanligast med 34% av alla anmälningar. Att det i år har varit vanligast med verbala kränkningar är svårt att förklara. Det kan ha att göra med att vi har blivit bättre på att reagera i tid på situationer som skulle kunna leda vidare till fysiska kränkningar. Det kan också bero på faktorer knutna till enskilda individer.

Som tidigare läsår sker de flesta kränkningarna i allmänna ytor, på raster då vuxennärvaron är lägre. Det kommer nog alltid att vara så att kränkningar sker när ingen vuxen ser. Trygghetsenkäten som alla elever svarade på under vårterminen visar på höga siffror när det gäller trivsel och att de allra flesta elever känner sig trygga i de allmänna ytorna på skolan.

Även detta läsår har vi haft flest anmälningar i åk 7 55%, det som skiljer sig från året innan är att vi trenden med att det är minst antal anmälningar i åk 9 inte stämmer. 26% av anmälningarna gäller kränkningar i åk 9. Det har framför allt varit kränkningar bland den ena klassens pojkar, skojbråk och tråkningar.

Det är i stort sett lika många flickor som pojkar som blivit utsatta för kränkningar. Flickor 48% och pojkar 52% av alla anmälningar. Det är en förändring från föregående år då fördelningen var 30% flickor och 70% pojkar. När det gäller vilka som är utsättare är trenden den samma som föregående läsår 97% av utsättarna är pojkar. Totalt är det 21 olika elever som har utsatt en annan elev för en kränkning. Sju av dem återkommer i fler än en anmälan. Två elever sticker ut med nio respektive fyra anmälningar. För båda dessa gäller att anmälningarna skedde under en kortare period. I dessa två fall hade vi möten med elev och vårdnadshavare, därefter uppföljande träffar med eleverna på skolan. Det resulterade i båda fallen att eleverna inte hamnade i fler anmälningar om kränkningar. Lärdomen av det är att tidigt involvera vårdnadshavare och att genomföra täta uppföljningar med utsättarna och den som blivit utsatt.

Över året har det varit flest kränkningar under höstterminen, från mars till skolavslutningen i juni har vi haft fem anmälningar. En slutsats av det kan vara att det är viktigt att tidigt komma i gång med främjande och förebyggande arbete och att det arbete som gjort under läsåret har gett resultat under vårterminen. I år har skolfritidsledare tillsammans med föreståndaren på fritidsgården Grottan genomfört ett arbete kring värdegrund med alla klasser. Det har upplevts som positivt av alla och är något som vi ska fortsätta med nästa år. Det bör vi lägga tidigt på höstterminen. Vi behöver också fortsätta att lägga ner mycket arbete på att skapa trygga grupper i de nya sjuorna.

Det är det vardagliga arbetet som görs i klassrum, korridorer, Druvan som är grunden

för trygghet och trivsel på skolan. Bygga relationer med eleverna, skapa trygga grupper, att vi vuxna reagerar på oönskat beteende, involverar vårdnadshavare tidigt när något brister och uppmärksammar det som fungerar

Främjande arbete

Det främjande arbetet syftar till att stärka respekten för alla människors lika värde och skapa en skolmiljö där elever känner sig trygga, delaktiga och ges möjlighet att utvecklas.

Personalen arbetar kontinuerligt med normmedvetenhet och värdegrund. I undervisningen och det dagliga arbetet förs samtal med eleverna, både enskilt och i grupp, för att stärka trygghet, delaktighet och en känsla av tillhörighet

Förebyggande arbetet och aktiva åtgärder

Arbetet med aktiva åtgärder är en pågående och strukturerad process som hjälper oss att tidigt upptäcka vad som behöver göras för att förebygga och förhindra kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering. Arbetet görs för att skapa en trygg miljö för alla elever och utgår från vad kartläggningar och analys visar och de risker som identifieras i verksamheten.

Kartläggning

Kartläggningen syftar till att identifiera risker för kränkande behandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Vi tar regelbundet reda på hur eleverna upplever sin trygghet och trivsel genom exempelvis klassråd, skolråd, enkäter, elevsamtal, hälsosamtal, trygghetsvandring, observationer i klassrum och på raster.

Vi uppmärksammar elever som har låg skolnärvaro och/ eller har ett återkommande mönster i sin frånvaro. Vid kartläggningen riktas särskild uppmärksamhet kring otrygga platser och situationer samt återkommande mönster.

Analys

Elevhälsan, och i förekommande fall trygghetsteamet, analyserar tillsammans med biträdande rektor den information som framkommit via olika kartläggningar och statistik från låg skolnärvaro och inrapporterade kränkningar, sexuella trakasserier, trakasserier och övrig diskriminering. Sammanställning av kartläggningar och analysen presenteras sedan för övrig personal.

Vi identifierar möjliga orsaker och ser över om det finns rutiner, arbetssätt eller normer som behöver förändras.

Resultat - analys av kartläggning

Trivselenkäterna som genomfördes under föregående läsår visade på en hög trivsel bland eleverna. Enskilda ärenden hanterades enligt våra rutiner. De flesta kränkningarna skedde på raster utanför klassrummen. I enkätsvaren framgick inget tydligt mönster över särskilt otrygga platser. I arbetet med elever med hög frånvaro ser vi inte heller på gruppnivå något mönster som visar på otrygghet eller att frånvaron beror på kränkningar.

Åtgärder

För att säkerställa att åtgärderna genomförs upprättas en översikt över planerade insatser. Där framgår förväntad effekt, ansvarig och tidsram.

Åtgärderna kan till exempel handla om ökad vuxennärvaro, förändrade rastupplägg, tydligare strukturer, riktade värdegrundsinsatser i undervisningen eller förändringar i rutiner.

Följa upp och utvärdera

Vi följer upp åtgärderna genom exempelvis samtal, den återkommande enkäten och gemensam reflektion i arbetslag, trygghetsteam och elevhälsa. Vid behov justerar vi insatserna om de inte har gett önskad effekt. Redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts tas in i efterföljande års plan så att arbetet kan utvecklas vidare mot uppsatta mål. Se rubrik, *Resultat av årets plan* som tas med till efterföljande plan.

Översikt över planerade åtgärder

Utifrån kartläggning och analys planeras åtgärder för aktuellt läsår. Åtgärderna ska vara konkreta, tidsatta och möjliga att följa upp. I översikten framgår vad som ska göras, hur det ska genomföras, vem som ansvarar och när uppföljning ska ske.

Åtgärder för att förebygga kränkande behandling

Utvecklingsområde	Åtgärd Vad ska vi göra?	Förväntad effekt Vad vill vi uppnå?	När?	Ansvarig	Uppföljning När?
Skapa trygga grupper	Tidiga gruppstärkande insatser i alla årskurser. Särskilt fokus på åk 7. Skolfritidsledare och fritidsgård har ett samarbete	Trygga grupper	Åk 7 sep Åk 8-9 HT 26	Skolfritidsledare Mentorer	Löpande på arbetslagsträffar. Trygghetsintervjuer/enkäter
Trygga raster	Erbjuda meningsfulla rastaktiviteter. Involvera eleverna i detta genom klassråd och elevråd	Trygga raster. Färre konflikter och kränkningar sker på raster	Sep	Skolfritidsledare	Elevråd, klassråd. Löpande på arbetslagsträffar. Trygghetsenkäter
Nolltolerans mot skojbråk	Ingripa och avstyra skojbråk. Prata med eleverna om nolltolerans och varför det är viktigt	Färre fysiska kränkningar	Hela läsåret	All personal	Löpande på arbetslagsträffar. Trygghetsenkäter
Bygga en kultur på skolan som genomsyras av trygghet, trivsel och respekt för varandras olikheter	Det är det vardagliga arbetet som görs i klassrum, korridorer, Druvan som är grunden för trygghet och trivsel	En tryggare skola där fler trivs och man blir respekterad för	Hela läsåret	All personal	Löpande på arbetslagsträffar. Trygghetsenkäter

	på skolan. Bygga relationer med eleverna, skapa trygga grupper, att vi vuxna reagerar på oönskat beteende, involverar vårdnadshav are tidigt när något brister och uppmärksa mmar det som fungerar	den man är			

Åtgärder för att främja lika rättigheter och möjligheter samt förebygga diskriminering, trakasserier och sexuella trakasserier

Åtgärd Vad?	Aktivitet Hur?	Förväntad effekt	När?	Ansvarig	När sker uppföljning?
Vid planering av schemabrytande aktiviteter som friluftsdagar, temadagar, studiebesök och liknande beaktas diskrimineringsgrunderna. Aktiviteter som är/kan vara diskriminerande eller exkluderande genomförs inte.		Ingen elev blir diskriminerad eller exkluderad vid skolans aktiviteter	Vid behov	Den som ansvarar för aktiviteten	Efter genomförda aktiviteter
Värdegrundsarbete skola och fritidsgård	Värdegrundsarbete skola och fritidsgård	Tryggare grupper. Eleverna respekterar varandras olikheter och känner sig respekterade	Åk 7 sep Åk 8-9 HT 26	Skolfritidsledare	Löpande på arbetslagsträffar. Trygghetsenkäter

Resultat av årets plan

Utvärderingen ska tillsammans med kartläggningen ligga till grund för utarbetandet av nya mål, åtgärder och rutiner. Utvärderingen ska också dokumenteras i nästa årsplan.

Klicka eller tryck här för att ange text.

Rutin vid misstanke om kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering

När personal får kännedom om en händelse

- Personal ingriper och stoppar aktivt situationen
- Personal samtalar med berörda elever
- Personal gör en professionell bedömning av händelsen

Om händelsen bedöms vara av mindre allvarlig karaktär

1. Enkel dokumentation av händelsen, i DraftIt med snabbutredning. De händelser som bedöms som **konflikter ska inte dokumenteras**
2. Vårdnadshavare till berörda elever kontaktas i närtid vid behov

Om händelsen bedöms vara upprepad eller allvarlig

1. Händelsen dokumenteras i DraftIt. Rektor informeras skyndsamt
2. Vårdnadshavare till berörda elever kontaktas i närtid
3. Om eleven har kommit till skada i samband med händelsen upprättas även en anmälan i systemet Stella av den person som bevittnat eller fått kännedom om händelsen
4. Utredning inleds. Genom utredningen klarläggs händelsen och en samlad bedömning görs av om den utgör kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering
5. Utifrån utredningens resultat beslutas, dokumenteras och genomförs de åtgärder som bedöms nödvändiga. Åtgärderna följs upp i dokumentationssystemet för kränkningar och diskriminering. Vid behov dokumenteras även tillbud eller olycksfall i Stella.
6. Uppföljning sker senast inom två veckor eller enligt de tidsramar som beslutats i åtgärderna

Om uppgifterna gäller att en elev har utsatts av personal

Om en elev uppger att hen har utsatts för kränkande behandling, sexuella trakasserier, trakasserier eller diskriminering av personal ska rektor informeras skyndsamt. Rektor ansvarar för den fortsatta utredningen och hanteringen enligt gällande rutiner.

Snabbutredning

Snabbutredning används vid när utredning skett på plats och händelsen bedöms vara av **mindre allvarlig karaktär**.

Utredning

Då **allvarlighetsgrad och komplexitet i ärendet är hög** eller **vid upprepade mindre allvarliga händelsen** görs en utredning. Händelsen kräver åtgärder och uppföljning av dessa. Samtal med berörda elever och berörda vårdnadshavare.